

El rerefons d'un premi

Raimon, figura troncal de la cançó, és el 46è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el primer músic que el rep. Un guardó que, en el context actual, es presta a lectures polítiques.

JORDI PLAY/ARXIU

Dimarts 25 de març, Òmnium Cultural sacsejava la cultura catalana anunciant un guanyador atípic del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Ramon Pelegero Sanchis (Xàtiva, 1940), Raimon. És la primera vegada que aquest guardó reconeix la tasca d'un músic, tot i que en el cas del xativí hi ha una relació molt estreta amb la literatura: a més de tenir una certa producció literària, el cantautor ha excel·lit per la difusió de la poesia catalana de diferents èpoques i, amb un valor afegit, de poetes medievals com ara Jordi de Sant Jordi, Jaume Roig, Anselm Turmeda o el mateix Ausiàs March, poeta que, sense cap dubte, ha contribuït a fer més popular.

Raimon no és la primera figura valenciana que rep el premi –abans l'han rebut, cronològicament, Manuel Sanchis Guarner, Joan Fuster, Vicent Andrés Estellés, Enric Valor i Joan Francesc Mira–, un fet que sempre té una simbologia afegida. Anna Sallés, membre del jurat, incidia en el fet que una de les raons en favor de Raimon havia estat “la defensa de la unitat de la llengua” per

part del cantautor, amb tot el que això implica històricament al País Valencià. L'associació del guardó a una figura valenciana, de fet, sempre té un doble fons. I més ara que el PP valencià ha desempolsat el manual anticatalanista per a casos d'emergència electoral.

Dic de contenció. Aquest revifament de la ideologia de reserva dels conservadors valencians s'ha vist clarament en l'enfrontament amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) a propòsit del diccionari normatiu de la institució que reconeix la unitat lingüística. Una polèmica que no es pot deslligar del procés sobiranista a Catalunya, on el País Valencià, segons el guió dels populars valencians, actuaria com una mena de dic de contenció. “L'afany expansionista de Catalunya té una barrera a la Comunitat Valenciana”, manifestava fa poc el mateix president de la Generalitat, Alberto Fabra. El premi a Raimon, amb tot, ha estat acollit amb indiferència pel govern valencià: no hi ha hagut pronunciaments ni felicitacions públiques del Consell que serien rebudes amb estupefacció per

la parròquia més radical. Però tampoc no s'ha aprofitat el guardó per estirar del filó de l'expansionisme català a propòsit del reconeixement a un valencià d'una entitat clarament alineada amb l'independentisme. Fet i fet, ningú no espera que el Consell envie cap representant a l'acte de lliurament del dia 10 de juny.

A Catalunya, mentrestant, també es fan lectures de caire polític sobre el premi. “És un premi polític?”, li preguntaven a l'interessat en una entrevista a TV3. “Crec que no. El premi no és polític, en tot cas és d'una certa actitud cívica. I, sobretot, és un premi a l'excel·lència: si ho fes malament, doncs no em premiarien. Jo crec que és això, no crec que siga un premi polític”, contestava Raimon. Amb tot, l'artista també reconeixia al periodista Carles Geli que “l'arma més gran dels ciutadans de nacions i llengües petites és internacionalitzar el que som”. O, dit d'una altra manera, projectar el fet diferencial arreu del món. I ara mateix, no hi ha cap figura en la cultura catalana amb la projecció de Raimon.

Xavier Aliaga